

DE LA BULGARII PETRU ȘI ASAN LA VRÂNCEANUL CUMANO-MOLDOVEAN NUMIT DABIJA-VOIEVOD

306-337 Domnia lui Constantin cel Mare. Imperiul Roman duce, după înfrângerea lui Licinius (324), o politică activă. Imperiul Roman anexează un important teritoriu din nordul Dunării, și anume câmpiile munteană și olteană.

11 mai 330 Inaugurarea oficială a Constantinopolului ca noua capitală a Imperiului Roman, înființat pe locul vechii colonii grecești Byzantion. În acest fel centrul de greutate al Imperiului Roman este mutat în răsărit. Populația autohtonă este menționată în localitățile Țaga, jud. Cluj, Soporul de Câmpie, Cipău (jud. Mureș), Bratei ș.a. Până în sec. V în aceste așezări se manifesta o cultură materială și spirituală caracteristice vieții provinciale romane.

491-518 În timpul domniei împăratului Anastasius I (491-518), se face o mulțime de reforme, care caracterizează formarea Imperiului Romano-Bizantin.

610-641 Domnia împăratului Heraclius marchează începutul formării Imperiului Bizantin. Limba greacă înlocuiește limba latină ca limbă oficială de stat. În același timp slava ocupa orașele Singidunum (Belgrad), Viminacium (Kostolac), Naissus (Nis) și Serdica (Sofia).

626 Marele asediu al Constantinopolului de către armatele avaro-slavo-persane, urmată de așezarea triburilor slave la sud de Dunăre. După moartea hanului Kubrat uniunea triburilor protobulgare din nordul munților Caucaz se destrăma sub presiunea cazarilor. O grupare condusă de Asparuhu, unul dintre fiii lui Kubrat, migrează spre apus, stabilindu-se în nordul Mării Negre, în regiunea numită Ongal.

679-680 Se menționează campania împăratului bizantin al IV-lea Pogonatul (668-685) la nord de gurile Dunării împotriva lui Asparuh, încheiată cu un eșec. Astfel triburile bulgare înaintează spre sud, stabilindu-se în regiunea Varnei și a munților Stara Planina. Așa numita „*uniune a celor șapte triburi*” formează primul stat slav din Balcani, constituit deci în secolul al XII-lea. Cu aceste reorganizări, în care procesul de slavizare al protobulgarilor în aceste condiții de conviețuire

zilnică, continuă să se manifeste asimilarea slavilor protobulgari cu localnicii geto-daci. Procesul de asimilare este mai evident și se manifestă în special în unele așezări printre care vom menționa: Bucov (jud. Prahova), Dridu (jud. Ilfov), Ileana-Podari (jud. Ilfov) În timpul domniei hanului Krum statul protobulgar își întinde autoritatea până la Tisa, dar nord-vestul conține și o parte din sudul Moldovei – zona Vrancei.

Interesul nostru pentru bulgari este motivat de informația, părerea unor istorici că numele de Dabija este de origine bulgară, ceea ce este posibil, dar aceeași probabilitate este valabilă pentru o origine pecenegă sau cumană. Vom preciza că între 31 iulie 1227 și 21 martie 1228 are loc creștinarea cumanilor și brodnicilor. Botezul a fost oficiat prin întemeierea episcopiei cumanilor cu reședința Civitas Milcoviae, localitate aflată în arealul actual al Odobeștilor, aflat la 4 km NV de Focșani. Desigur este o ipoteză. Ea poate fi susținută după cum urmează: la 1743 cronicarul Ion Neculce finalizează lucrarea „*Letopisețul Țării Moldovei de la Dabija-Vodă până la a doua domnie a lui Constantin Mavrocordat*”. Rezultă indubitabil că în Moldova a fost un domnitor care, conform documentelor, s-a numit Eustratie Dabija, care a preluat puterea Principatului Moldovei după 19 septembrie 1661, fiind votat, ales de sfatul domnesc și a domnit până la 11 septembrie 1665.

Istoricii îl consideră un domn capabil, care a trecut și a avut toate funcțiile celor care constituiau sfatul domnesc. Se mai spune că Eustratie Dabija folosea o caleașcă cu roți mici, deci nu era un mare boier, care a avut acceptul pentru a deveni domn din partea otomanilor, cărora le-a plătit și haraciu. În timpul domniei, Eustratie Dabija Vodă a folosit cetatea Sucevei ca reședință domnească. Aici a înființat o monetărie care a început să emită monede din 1662. Monetăria a funcționat până în 1668, conform istoricului dr. Catrinar Gabriel Marcel, care s-a ocupat de subiect în lucrarea „*Reabilitarea și restaurarea Cetății de scaun a Sucevei*”. Conform autorului citat, domnitorul Dabija avea dormitorul pe latura estică. Documentele timpului menționează existența unui „*foișor*” sus, în cetate. Tot pe latura estică, dar în exteriorul cetății, era construită și monetăria. În același timp Eustratie Dabija era căsătorit cu doamna sa Dafina, care în 1669, deci după terminarea domniei soțului, a cumpărat

de la Vasile Ureche, fiul cronicarului, un loc cu pivnițe și dughene pe ulița rusească în târgul de jos. Vrem să subliniem că acest lucru, folosirea cherhanalelor, nu prea corespundea unei soții de domnitor. Toate acestea dovedesc că poziția socială a fostului domn Dabija era aceea a unui mic boier cam sărac, deci nu era un autohton. Vom spune că toți domnitorii fuseseră bogați, cum au fost Mușatinii în Moldova și Basarabii în Țara Românească. Deci, este evident că Eustratie Dabija nu era un autohton cu vechime și tradiție boierească. Era un pripășit din alte meleaguri străine. De fapt, nici numele Dabija nu suna a fi românesc, atât al lui, cât și al soției (Dafina), probabil de același neam cu soțul. De altfel documentele menționează frecvent boierii care au stăpânit pivnițe și dughene pe diferite ulițe ale orașului Iași. Dintr-un act datat la 8 ianuarie 1671, aflăm că fostul postelnic Stamatie stăpânea „*în frunte*” nu mai puțin de 12 dughene. Se pare că dughenele aduceau un bun venit. De fapt istoricii știu că Eustratie Dabija provenea din părțile Vrancei.

În ceea ce privește poetul, istoricul și scriitorul Nicolae Dabija, s-a născut la 15 iulie 1948 la Codreni, raionul Cimișlia, după terminarea celui de-al doilea război mondial, care aparținea Republicii Sovietice Socialiste Moldova. În consecință a făcut școala primară, generală și universitatea sovietică, a învățat istoriografia sovietică. Părinții lui se chemau Ciobanu, nume românesc, foarte normal, real și corect.

Se știe că ciobanii din Carpații Moldovei, dar și din Țara Românească căutau să ajungă în transumanță în Bugeac și stepele rusești, care erau slab populate și unde nu se plătea păscutul animalelor. Astfel un punct de trecere a oilor și oierilor era zona Fălciului, loc de odihnă și de comerț cu produsele obținute de la oi: lâna, pieile, carnea și faimoasa brânză de oi bine primită și așteptată de musulmani, produse care se vindeau la preț bun la populația musulmană a zonei, care i-a făcut pe mulți oieri români milionari, bani ulterior confiscați de puterea sovietică. Numele de Ciobanu era apreciat, respectat. Nicolae Dabija a renunțat la această denumire, considerându-se mai mult un Dabija. Se știe că în Basarabia existau mulți Dabija în carne și oase.